

Γιώτα Κριλή: Ο τελευταίος γεωργός

Το τελευταίο βιβλίο της τριλογίας ιστορικών μυθιστορημάτων της καταξιωμένης συγγραφέως Γιώτας Κριλή αποκλειστικά στον Κόσμο

Μέρος 26ο

– Βλέπει μακριά ο Πλαστήρας. Η εισήγησή του για ευρύ κίνημα έχει ευδοκιμήσει. Πρόσφατα, η εφημερίδα Χρόνος εκφράζει παρόμοιες απόψεις σε άρθρα της. Θα σας θυμίσω μερικές, είπε ο γκριζομάλλης αξιωματικός βγάζοντας από την τσέπη απόκομμα εφημερίδας και διαβάζοντας:

Θέλομεν την κατάργησιν της δουλευτικής φεουδαρχίας, η οποία ζει και υφίσταται λεηλατούσα και διαρπάζουσα τα δημόσια. Θέλομεν διοικήσιν όχι κλεφτοκοτάδων, λαφυραγωγών του Ταμείου, τυραννικήν των πολιτών... Θέλομεν τα χρήματα του λαού να μη διαρπάζονται από τας ατίμους συμμορίας των κομμάτων και των Αυλών...

– Και συνεχίζεται το άρθρο. Όμως αυτό που θέλω να τονίσω είναι η σημαντικότητα να εκφράζονται οι ιδέες μας για την αναδιάρθρωση του στρατού και του κράτους δημοσίως από τον τύπο. Έτσι πληροφορούνται και χειραφετούνται οι πολίτες.

– Ούτως είναι πολύ σημαντικό, όμως το άνοιγμα του κινήματός μας μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις. Είναι απαραίτητη η απόλυτη μυστικότητα μέχρι να παρθεί η τελική απόφαση δράσης. Υπάρχουν προδότες και κατάσκοποι ανάμεσά μας, δήλωσε ο Μανόλης.

– Συμφωνώ, απάντησε ο γκριζομάλλης. Δεν πρέπει να ξεχνάμε που τον περασμένο μήνα, προδόθηκε η σύσκεψη που είχαμε στο σπίτι του υπολοχαγού Χρήστου Χατζημιχάλη. Χάρη στην ψυχραιμία του ταγματάρχη Κρίτσα δεν έπεσε στα χέρια του Σχινά το πρωτόκολλο των αιτημάτων μας.

– Τι έγινε; ρώτησε ο δάσκαλος. Αυτά δεν φτάνουν στην επαρχία.

– Είναι γνωστό ότι στο Στρατιωτικό Σύνδεσμο υπάρχουν αντίθετες απόψεις, εξήγησε ο Λευτέρης. Και σκοπός αυτής της σύσκεψης ήταν να ενωθούμε. Η επιτροπή είχε ετοιμάσει το πρωτόκολλο αιτημάτων που έπρεπε να εγκριθούν. Ήμασταν μαζεμένοι 181 αξιωματικοί όλων των όπλων και τη στιγμή που ο ταγματάρχης Κρίτσα διάβαζε το πρωτόκολλο, παρουσιάζεται ξαφνικά ο φρούραρχος συνταγματάρχης Σχινάς και τον διατάσσει να του το παραδώσει. Εκείνος το κατέστρεψε ακαριαίως και ο Σχινάς τον απείλησε. Τρέξαμε όλοι και υπερασπιστήκαμε τον Κρίτσα. Έγινε πανδαιμόνιο και ο Σχινάς αναγκάστηκε να φύγει με την ουρά στα σκέλια.

– Αυτό το επεισόδιο βοήθησε στην ένωση κυρίως των δυο διαφορετικών ομάδων.

– Όμως, ακολούθησαν ανακρίσεις και έχουν αποταχτεί δώδεκα άτομα από τις τάξεις του στρατού.

– Είναι απαράδεχτοι οι συμβιβασμοί που έγιναν, ξέσπασε ο καπετάν Ροκάκης. Αν ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος δεν καταργήσει τη Δυναστεία, ποιος θα το κάνει; Γιατί δεν φέρνουν τον Βενιζέλο να βάλει τα πράγματα στη θέση τους; Γιατί τον απορρίπτουν;

– Καπετάν Ροκάκη, μην ανησυχείτε. Όλα είναι ρευστά προς το παρόν και όλα είναι στο τραπέζι. Σ' όλες τις φρουρές γίνονται μήσεις στο σύνδεσμό μας. Όμως κινδυνεύουμε όλοι. Εγώ πρέπει να σας καληνυχτίσω, είπε ο γκριζομάλλης και σηκώθηκε.

– Έχετε τ' άρματα στα χέρια σας, κύριε συνταγματάρχα. Είσαστε βετεράνος. Τι περιμένετε; φώναξε ο καπετάν Ροκάκης.

Σηκώθηκαν και οι άλλοι και η παρέα διαλύθηκε. Ο Ηρακλής χασμουρήθηκε και πήγε για ύπνο.

– Πριν αποκοιμηθείς έχω κάτι πολύ σοβαρό να συζητήσουμε, είπε η Ερμιόνη.

– Τι συμβαίνει, ρώτησε και ανακάθισε ανήσυχος στο κρεβάτι.

– Ο δάσκαλος γλυκοκοιτάζει τη Νικολέτα. Τον γλυκοκοιτάζει και κείνη. Την είδα χθες να βγαίνει από το δωμάτιό του αναφοκοκκινισμένη.

– Πρόσεξα που την γλυκοκοιτάζε από την πρώτη στιγμή που μπήκε στο σπίτι μας. Είναι καλό παιδί ο Στέλιος. Θα του μιλήσω αύριο.

– Ελπίζω να μην την χάσουμε.

Η Νικολέτα είχε αποφοιτήσει από τη νυχτερινή σχολή «Παρνασσός» για άπορα παιδιά όπου έμαθε αριθμητική, να γράφει, να διαβάζει και τρόπους καλής συμπεριφοράς. Η αριθμητική την βοήθησε στο σχέδιο για

φορέματα. Είχε γίνει χαρισματική μοδίστρα και η Ερμιόνη την χρησιμοποιούσε ως μανεκέν. Ο δάσκαλος της δάνεισε το μυθιστόρημα «Οι άθλιοι των Αθηνών» του Ιωάννη Κονδυλάκη. Ξενυχτούσε να το διαβάζει η Νικολέτα και τα πρωινά τα μάτια της ήταν κόκκινα από το κλάμα. Εκείνη η ευαισθησία της αβγάτισε το σεβντά του δάσκαλου.

*

Δεκαπενταύγουστος. Ο μεσημεριανός ήλιος καυτερός. Ο Ηρακλής είχε απογευματινή βάρδια και διέσχισε την Ερμού για το καφενείο. Ο κόσμος στο δρόμο του φάνηκε αλλιώς, αγριεμένος. Αντίκριζε ομάδες που συζητούσαν ζωηρά, που μάλωναν, που βρίζανε και καυγαδίζανε. Ένας έπεσε πάνω του και βλαστήμησε. «Στο διάολο! Στραβός είσαι; Στραβώθηκαν όλοι οι Έλληνες!» «Τον χτύπησε η ζέστη στο κεφάλι», είπε μέσα του ο Ηρακλής. Όμως και στο καφενείο επικρατούσε η ίδια κατάσταση. Παρέες-παρέες στα τραπέζια φιλονικούσαν. Μερικοί διάβαζαν την εφημερίδα και ξαφνικά την πετούσαν νευριασμένοι στο τραπέζι. Έπειτα την ξανάπιαναν. Την επόμενη μέρα, οι εφημεριδοπώλες διαλαλούσαν: «Εκτακτο παράρτημα. Διαβάστε την προκήρυξη του Καραϊσκάκη! Διαβάστε την προκήρυξη των φοιτητών της Πανεπιστημιακής Ένωσης!» Οι εφημερίδες γίνονταν ανάρπαστες.

Στο καφενείο ένας νεαρός στρατιωτικός σηκώθηκε όρθιος και φώναξε:

– Αξιότιμοι κύριοι, παρακαλείστε μερικών λεπτών σιγής και ακρόασης. Αναγινώσκω την ιερήν επιστολήν του λοχαγού και βουλευτού Καραϊσκάκη.

– Να μας ζήσει ο εγγονός του αρχιστράτηγου του '21! επευφήμησαν.

Εκείνος άρχισε να διαβάζει:

«Τεσσαρακονταετής και πλέον άγονος και άδοξος εθνικός βίος εγγίζει ήδη εις το τέρμα του. Τα πράγματα, ακολουθήσαντα την φυσικήν αυτών εξέλιξιν, βαδίζουν ήδη μετά τόσοσ ιλιγγιώδους ταχύτητος, ώστε προβληματικόν είναι αν θα δυνηθή ποτέ χειρ, οσονδήποτε στιβαρά και αν υποτεθή, να τα συγκρατήση. Ουδείς δύναται πλέον να διίδη τι θα επακολουθήση την έκρηξιν της λαϊκής οργής, διά τα τόσα μέχρι τούδε ανομήματα. Ό,τι παρατηρείται, σήμερον, είναι άμεσον επακόλουθον των μέχρι τούδε εις βάρος της ατυχούς ημών πατρίδος διαπραχθέντων. Επί μακράν σειράν ετών η Ελλάς υποσκαπτομένη και υπούλωσ φθειρομένη, αναδίδει του αγωνιώντος την βαρείαν πνοήν. Περιελθούσα τελευταίως εις το έσχατον της καταπτώσεως σημείον, αισθάνεται πλέον βαθύτατα την αναπόδραστον ανάγκην της ανορθώσεως και σωτηρίας αυτής, δι' οποιωνδήποτε μέτρων, έστω και των τραχυτέρων. Αυγή νέα ίσως ανατέλλει διά την τύχην ολοκλήρου του ελληνισμού...»

Ο νεαρός σταμάτησε και κοίταξε γύρω του. Άκρα ησυχία. Όλοι, πελάτες και σερβιτόροι, κρέμονταν από τα χείλη του. Τα λόγια του σαν δροσοσταλιές μες στην αφόρητη ζέστη.

– Δεν θα συνεχίσω. Απλώς ήθελα να μοιραστώ μαζί σας την μέγιστη χαρά μου και την ποθητή ελπίδα για την ανατολή μιας νέας εποχής. Ξέσπασαν χειροκροτήματα. «Τιμή και δόξα στους αγωνιστές μας!» επευφήμησαν. Την ίδια στιγμή, ο διπλανός του, εξίσου νέος, πήρε το λόγο:

– Αξιότιμοι κύριοι, επιτρέψετε και σε μένα να μοιραστώ μαζί σας λίγα λόγια από την προκήρυξη του φοιτητικού συλλόγου που απευθύνεται στον άρχοντα της χώρας, το βασιλιά μας.

– Να σας ακούσωμεν!

«Μεγαλειότατε! Βυθισμένη η πέννα μας εις την οδύνη, την οποίαν αισθάνεται η ψυχή μας διά την αθλιεστάτην της πατρίδος μας κατάστασιν, την οποίαν εδημιούργησε η φαύλη συναλλαγή των κατά καιρούς Κυβερνήσεών Σου, αναγκάζεται να χαράξει ενταύθα πικράς μεν, αληθείς δε γραμμάς.